

վաստօպոլը հակատուբերկուզօգական կողմից և փոխիկ
միջոցներ կորոնէ պակասեցնելու հիւանդու- նի մը
թեան տարածումը:

Թիֆլիսի Հայունեաց Բարեգործական ընկերութեան վարչութիւնը խնդրում է մեզ տպագրել անցեալ 1902 թ. գեկուսմբերի 14-ին Արտիստական ընկերութեան դահլիճում՝ ընկերութեան օգտին կայացած պարահանդէսի հետեւալ հաշիւր։ Մուտքեղել է—տոմսակներից 1568 ր., պրէմիաներից 400 ր. 44 կ., բուֆէտից 549 ր. 90 կ., ընդ ամենը 2518 ր. 75 կ., Ծախս եղել է. Արտիստական ընկերութեան՝ 255 ր. 75 կ., սիւրպրիզներին՝ 154 ր. 14 կ., յայտարարութիւնների և տպարանին՝ 31 ր. 80 կ., երաժշտութեան՝ 31 ր., ծառաներին և այլ մանր ծախս՝ 39 ր. 75 կ., ընդ ամենը 512 ր. 44 կ. բարեգործական մարկաներ՝ 85 ր., 80 կ.: Զուտ արդիւնք մնացել է 1920 ր. 10 կոպէկ։ Վարչութիւնը յայտնում է իր խորին չնորհակալութիւնը բուֆէտի մօտ ծախսարար տիկիններին և օրիորդներին, «Մշակի» հմբագրութեան՝ յայտարարութիւնը՝ ձրի, «Կավказъ»-ի, «Новое Обозрение»-ի, «Тифлисский Листокъ»-ի և «Сюгр-Чарти» խմբագրութիւններին՝ յայտարարութիւնը զիցումով արագքերու համար, իսկ առ. Մասսիւին՝ ընծայած քաղցրեղէնի համար։ Վերոյիշեալ պրէմիաները չնորհակալութեամբ ստացված են հետեւալ անձինքներից. պ.պ. Ա. Մանթաշեանից 50 ր., Մ. Արամեանից՝ 50 ր., Ա. Մելիք-Ազարեանից՝ 25 ր., Գ. Արաֆելեանից՝ 20 ր. և զանազան անձինքներից 255 ր. 44 կոպէկ։

ՃՈՒՇՈՒԾ մեզ գրում են. «Քաղաքացիք իւ-
լաւունք են ստացել բանալու այստեղ փոխա-
դարձ վարկի ընկերութիւն, նման Երևանում
արդէն բացված ընկերութեան, մի հիմնարկու-
թիւն, որ քաղաքի ընակիչների համար ամե-
նաանհրաժեշտն և կարեորն է»:

ԾիրՎենԱնջ գիւղից (Զանգեզուրի գտաւառ) պաստ
մեզ գրում են. «Մշակի» ընթերցողներին վիրել սկսած է, որ պ. Գասպար Տէր-Մարգարեանդը բարեկապ կցող բարեկուքում է կառուցել, տարեկան մի հոյակապ լու փոլ լու և ա ամ, որ լութիւն պիտի շամար է տալիս է գանձարանին այդ ու-
ուսումնարանի ապահովութեան համար: Այժմ լութիւն ենք, ոո պ. Տէր-Մարգարեանի ամուսինը, տիկին Շուշանիկ, հետեւելով իր ամուսուում ենք, ոո պ. Օրինակին մի երկրորդ քարիք էլ ինքն է աշացնել մեր խեղճ ժողովրդին: Եղանականութիւն ունի մի հասարակական շտե-
մարան: Բաց անել Շրվենանց գիւղում: Ոչինչ այնքան գիւղացուն թշուառութիւն, աղքա-
սութիւն չէ պատճառուա՞ որքան հացի պա-
կասութիւնը: Մեր եւկրում վաղուց ի վեր բժիշկներ մաններ ամեն հասահատելի ահարներ, մասնաւուն-

ամն հացահատիկ շահացնել. վաշխառուները
այդ միջոցով դուքս են ծծում ժողովրդի հա-
րստութիւնը. Հասարակական շտեմարանը կա-
զատէ մեր ժողովրդի, մի մասը վաշխառուների
կեղեցումներից. Մեր գաւառի համար դա մի
նորութիւն է, իսկ մեր գիւղի համար մի շօ-
ջափելի օգնութիւն եթէ ճիշտ է, որ յարգելի
տիկինը մտադիր է այդպիսի բարեգործցւթիւն
անել, այն ժամանակ մեզ կը մնայ ցանկալ,
որ նրա այդ ձեռնարկութիւնը օրինակ հանդի-
պանայ մեր գաւառի միւս հասարակութիւննե-
րի համար:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԳԱԻՍՈՒԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ ԹԻՒՐԱԾՈՂ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

Վանը առանց բժիշկներ

ելիք, որպէս զի զարդարանայ քան
ելիք շորթել անկէ։ Պէտք է ըստք
բանն ասանկ է, ինչու նորէն դիմ
նու, անոր բայց իննդրեմ, ցուց
այն ատեն մենք ալ պայմա
զի հետ որ անգամ մըն ալ անոր

առնելով բժշկի մասին այս ա
սյամանները, կուգամ խնդրանօք
շական բժիշկները որ ի շահ թէ
է քիչ շատ խոճամիտ, գրդէ
չկի սովը քաշող ժողովրդեան,
բարեհածին գաւառները հաստա
նակ հոդ, Պօլիս, իրար վրա դիզ
գործ մնալու, Ես բոլորովին վա
ղովովուրդը արժանավայել ընդո
պիտի ընէ իրենց, և իրենք ալ
հնու, Եթէ ըսածիս չեն հաւատար
ո փորձեն։

կու օր առաջ քանի մը երիտաս
ւթեան տարրական հիւանդութեան
իջան, ի հարկէ այս տիրապիթ մ
շը պիտի ունենային եթէ չէնք չն
ունենայինք և առողջապահական
չզլացուէին բացատրուիլ մեզ գ

ամ այլուր, որովհետև սա ալ
ո որ մեր ընտանիքներուն մէջ ա
ան պայմանները կը փայլին ի
ւթեամբ, պարզապէս անոնց ա
սնուս համար Արդ, կարծեմ
թէ մեր գպրոցները ինչո՞ւ թե
զջապահական պայմաններուն նկ
կարելոյն ծանօթութիւններ ա
ակերտաց. ամենէն կարեռը
իւղերէն մէկն ալ այս չէ մեզի

թիւն մը գաւառներուն զորդաբար ուրախառիթ տեղեւ վսկսելէ յետոյ մեր այս բաժնը հասած տիուր տեղեկութեան կը կըլլանք այսօր։ Ժամանակէ գաւառական թղթակիցներէ հայուններէ կիմանանք որ պօլա յոտի սովորութիւններ հետզի գտնեն հեռաւոր անկիւններ և կը նենէն մաքուր մթնոլորտները։ Զայդ աղքատիկ քաղաքը, որ մէ նպաստ ընդունելու պարագայր բար առաջնորդական վէճերու շատակուի թիրթերու մէջ, առակ մը կը պարզէ։ Մեր թղթակիցների մուլու համայնքը լինակադի մոլութեան զոհ գառէ մինչեւ երեկոյ սրճարանէ սրճարջը թափառելէ վերջ, երեկոյ սպասեն, իւրաքանչիւրը իր օրու ող տունը կերթայ թրիթ խաղաղիկ նոր խաղ մը, որ ով գիտէ սցեր ինսկեր է Զմէկածակ, Մենք անենանք գանգատելու Պօլսոյ մէջ այս զեղծման դէմ, ըսելով որ ասու տունները նոյն խսկ պաշտօ

կան օրերու մէջ խաղատ
սեղաներու շուրջը հաւաքելու
ամէն հասակէ և ամէն սեռէ,
գիշեր եւ աւելի ուշ թղթափառ
թէ գիրքի տէր անձեր իրենց
վիճակին եւ ապագային վր
ծու թիւն եւ ուշադրութիւն
որքան այս Կործանարար թղ
կերպով հարատացող, ճոխա
հանդիպմաք մանակացովներ
բարոյապէս կործանած և փձ
խօսքերու բոլորովին ապար
որովհետեւ նորահաս սերունդ
թենէն հեռանալու բաղձանք
անաշխատ դրամ շնկիլը իր
սակայն ակներեւ չարիքներ
որոնք եղած հրապոյրն ալ
իրենց հետ:

Սակայն ինչ ըսելու է այս ո
րուն որոնք քրօքէրաէն սկսել
որուն վրայ գաղափար չու
կարգ անդուցեր են, և ման
է սա Զմշկածագցիներուն որ
գին կը խնդրեն և միւս կ
սեղանին քովէն ասդին չեն գ
առաջ աղջրկանց վարժարան
120 զշ. ամսական կառուէ,
պիտօնէի անձկութեան պատ
շարաթը այդքան գուշարէ մը
թղթասեղանին շուրջը: Իրեն
ութիւնը գիտցող մարդոց հա
խատիք են ասոնք: Եթէ
պերծանքի մասը կը նեասոտ

սը սէց, իրանց օրապահիկը մտ
մար բոլորովին զատապարտ
դերձ շատ չենք կրնար մեղադ
շիները, որոնք վերջապէս
խաղամոլութեան չարիքներու
կամ ամէն անոնց չափ, որոն
քաղաքներու մէջ կը բնակին
զանազան երեւոյթներուն և չ
նատես կը լլան: Այդ կողմէրը
տարածուն հանգամանք մը չ
ւարար բարոյական միջոցն
էկ պէտք է որ հոգեւոր և կրթ
իրենց բովանդակ կորովը ցոյ
լու և վերջ տալու այս մոլո
համատարած ձեւ մը չառնէ
մեր ընկերային կեանքին վրայ

ԱՐՏԱՔԻՆ ՀՈՒՐԵՐ

—Ասպիլական «Daily News» լրագիրը Մակեդոնիա ուղարկեց զը ծանօթանալու համար գոհ հետ, իր յատուկ թղթակցի ճանաչում է Բալկաննեան թե կիցը, զվասարապէս, պէտք որչափ ճիշտ են Թիւրքիայի յ ները, որ իբր թէ եւրոպակը զորդած տեղեկութիւնները տեղի ունեցած գաղանութիւնն տիկ չափազանցրած են. Առատպվեց «Daily News» լրագիրը ուղարկել է Դուբրովնիցից, որ գարական սահմանի վրա, (27-ին): Թղթակիցը կտրակս քում է թիւրքերի բոլոր յայտ և հաստատում է Մակեդոնիայի իրերի չափազանց տիսուր և յ թղթակիցը խօսակրես է բազ

սարր համ, որով գիտակ փախուի էին
երեսի վրա թղղնելով իրանց
տան և փրկութիւն որպանելու
բիայում Այդ փախստականնե
այն սարսափիների մասին, որ
զել իրանք, Թղթակիցը ստո
ները և մանրամասն հազոր
գազանութիւնների անունները
տեղի ունեցած այդ գազանու
և վեց տարի առաջ, ինչպէս
ազատամիտ օրգանը ձեռնա
արշաւանք. լրագիրը այն ժա
կեց իր թղթակցին Բօլգարիա
տերազմից մի փոքր առաջ, ո
ւերօպ-պյին այն ժամանակ
թիւքերի կատարած գազան
սին «Daily News» լրագրի
Գախանը առաջինն էր, որ ո
րիա և կարողացաւ մանրամա
ներ տալ այն բոլորի մասին,
վում էր այնտեղ: Հենց այդ
ներն էին, որ նիւթ ծառայե
նրա նշանաւոր արշաւանքի հ
և Բօլգարիայի սարսափիների գ

—Դրէյֆուսի նշանաւոր գ
լննութեան լուրերը յուղում
նոյն-իսկ ամենաանտարբեր
մոքերը: Ֆրանսիայի մեծ և
նրա հետ միասին զանազան հե
ծակալութիւններ անընդհատ
թիւններ ու մանրամասնութիւ

Նի ձեւ կառնեն,
այր, կին, տղայ,
ըսնք մինչեւ կէս
ով կը պարապին.
նատանեանց արդի
այնքան հոգա-
նութիւրած չունին,
ալսաղին. թէ այս
ողներու տեղ կը
, նիւթապէս ու
ած մարդոց: Այս
ըն չեն մնացած,
և մէջ այդ մոլու-
ր կայ, և թէպէտ
հրապոյրը ունի,
և լաւաներ կան,
ունեն կը տանին
, գաւառացինե-
ւինչեւ «թրիբ»
նք, նորութեան
անդ ինչ ըսելու
ք Պոլսէն հացա-
մէ թղթախաղի

դում նոր վերաբննութեան մասին: Այդ գոր-
ծակալութիւններից մէկը լուր է տարածել թէ
Փօրէսի մերկացումներով վերաբերում են նախ-
կին զինուորական մինիստրներից մէկին, որը
Ըննի զատաքննութեան ժամանակ յանձնել է
զատաւորներին Դրէյֆուսի յանցանքը իր թէ
ապացուցանող նոր գօկումենով՝ առանց ցոյց
տալու այդ գօկումենուր մեղադրվածին և մինչև
անդամ նրա պաշտպանին: Այդ թուլթը յանձ-
նված է զատաւորներին ոչ նոյն-իսկ զատարա-
նում, ինչպէս 1894 թվի զատավարութեան
ժամանակ, այլ տասնը, զատաւորների բնակա-
րանում, և նա ոչ այլ ինչ է, եթէ ոչ լուսանը-
կարչական արտասպութիւն նշանաւոր «քօր-
դրոյի», որի լուսանցքներում կան վերմանա-
կան կայսրի ինքնածեռադդիր նկատողութիւն-
ները: Դատաւորներից մէկը հիմա պատրաստ է
մերկացնել նախկին զինուորական մինիստրի
գործած այդ ապօրինութիւնները: Ինքը Փօրէս
«Petite République» լրագրում զարմանք է
յայտնում այն բանի առիթով, որ նրանից սպա-
սում են անշուշտ աղմկայոյզ մերկացումները
նա բաւարար է համարում ամեն մի օրինա-
կան առիթ՝ «փորձելու կործանել» ստի և ոճա-
գործութիւնն առայլ շինութիւնը ժամանակը,
երբ պէտք չէր բարձրացնել այդ հարցը, ար-
դէն անցել է: Այժմ խօսելը վտանգաւոր չէ և
պէտք է գործել խղճով:»

«ՄՇԱԿԻ» ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ
ՈՒԽՍՍԸ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ
—
3 Փետրվարի
ՍԱՄԱՐԴԱՆԴ: Մասնաւոր նախաձեռնութեամբ բացված է ձրիավարժ դպրոց հասակաւորների համար Պուշկինեան դպրոցին կից:
ՄՕՍԿՎԱ: Օրհնվեց Կայսրուհի Մարիա Ալեքսանդրովնայի հոգաբարձութեան ապաստարանը կոյր մանուկների համար: —Գիւղատնտեսական ընկերութեանը քննում է Լօնդօնում մասնագէտ գործակալ նշանակելու հարցը տրդիւնարեական թոշնապահութեան և կաթնային անապահութեան վերաբերեալ:

ՍԿՈՒՏԱՐԻ: Հրոսակախմբերը հայածելով
Եւաղ-փաշան հանդիպեց Տիրանում առզարնա-
կութեան դիմադրութեան։ Սկուտարիի վային
օգնական զօրքեր ուղարկեց։

ԿՄԾԱԿԱՍ: Պաշարումը պաշտօնապէս վե-
րացվեց առաւօտեան 10 ժամին։

ՍՕՖԻԱ: Ժամանեց ոռուաց դիպոմատիական
գործակալ Բախմէտէվի իր ամուսնու հետ։

ՎԻԻՆԱ: «Fremdenblatt» ուրախալիք է հա-
մարում, որ բոլգարական զօրքը գէնքի կան-
ունակութակը»

ազատամիտ
տեղն ու տե-
սերի դրութեան
որը շատ լաւ
սկզբին: Թղթա-
է պարզէր, թէ
տարարութիւն-
մամուսի հա-
Մակեդոնիայում
րի մասին սաս-
ն նամակը, որ-
ւմ, թղթակիցը
ի գիւղ է բոլ-
ունքարի 14-ից
կերպով հեր-
րարութիւնները
մ թագաւորող
զիչ դրութիւնը:
թշուառ-
Մակեդոնիայից,

կ. ՊՈՂԻՄ: Ուումինսիական, յունական և աեր-
թիական կառավարութիւնների բողոքներն ու
յայսարարութիւնները այն առիթով, որ Մա-
կեդոնիայում թօլգար տարրերին տրվում են
առանձնաշնորհութեաններ ի վեաս այս ազգութիւն-
ների հպատակների, նոյնպէս և այն առիթով,
որ սրանով խախտվում է հաւասարակցու-
թիւնը Բալկանեան թերակղու վրա՝ Բ. Դու-
մբ աւելի հանգստացրին՝ քան նոր ժամանակ-
1876 թ. կ. ապա-

ԵՐԵՒ թւր պառ
ուգելուն համար
ասած լուրերը
թիւնների մա-
ղթակից Մակ-
նորվեց Բօլգա-
տեղեկութիւն-
նչ որ Կատար-
տեղեկութիւն-
նն Գլադատօնին
ար Թիւրքիայի
ք:

ծի նոր վերա-
և վրդովում են
րանսխացինների
գոր մամուլը և
պարական գոր-
նոր տեղեկու-
ներ են հաղոր-

ներս բօլգարների յուսագրութիւնները:

ՊԵՏԵՐԲՈՂԻԹ: Փետրվարի 3-ին ակվարե-
լիստների ցուցահանդէսը այցելեցին Թագաւոր
Կայորը, Թագուհի Կայուրուհի Ալեքսանդրա Ֆէօ-
դորօվնա և Բարձրագոյն անձերը:

4 գետրվարի

ԽԱՐԿՈՎ: Բանկային գործը: Հարցուփորձի
հնթարկվեցին 11 վկաներ: Ստուգվում են ի-
րային ապացոյցները: Պալատը մերժեց պաշտ-
պանների միջնորդութիւնը՝ գործին կցել եր-
կու բանկերի մատեանները սկսած 1871 թուից:

ԿԱՐԱԿԱՆ: Երբ Բօուէնը հաղորդեց Կաս-
տրօին, թէ արձանագրութիւնը ստորագրված
է՝ Կաստրօն հեռագրով անմոռանալի չնորհա-
կալութիւն յայտնեց Բօուէին իր և Վենեցուէ-
լյայի կողմից այն արագ գնականութեան հա-

